

1147 N.E. 35

ԵԷԹԻՄԼԵՐ
ԱՎԱԶԷՍԻ

Գրեց

ՎԵՐ. Ա. Թ. ՊԱՂՏԻԿԱՆ

Տպագրութիւն՝

PARKER HILL PRESS, 1117 COLUMBUS AVE., BOSTON

1924

516-42

(563)

ԵԷԹԻՄԼԷՐ ԱՎԱԶԷՍԻ

Գրեց

ՎԵՐ . Ա . Թ . ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ

ՏՊԳՐ . «ՓԱՐԲԸՐ ՀԻԼ ՓՐԷՍ»-Ի , ՊՕՍՏՕՆ

1924

2 0 0 4

38505-67

Կը ձօնեմ դրքոյկս, «Որբերուն Աղաչանքը» — «Նէթիմլէր Ավագէսի» ի յիշատակ տառապանաց հայ Աղգին ու յարգանս մեր սրտի հատոր որբերուն, որոնց հանդէս կը տածեմ խորունկ համակրանք ու սնմահ սէր մը:

Այլերայլ կէտերը նկատի ունենալով՝ ու պարագաներու բերմամբ ստիպուած եմ հրատարակել դրքոյկը այս անգամ թուրքերէն լեզուով, իսկ լոյս պիտի տեսնէ մօտերս աշխատութենէս ուրիշ մաս մը հայերէն լեզուով, որուն հասոյթը նմանապէս պիտի յատկացուի ի նպաստ Որբերու կրթութեան ու բարելաւութեան:

Գրքոյկիս հասոյթը յատկացուած է ամբողջովին Հալէպի Գաղթականաց Գէմբի Երկսեռ Վարժարանի 220 որբերուն, որոնց ծնողքը մարտիրոսացած են տարագրութեան ու ջարդի առթիւ:

Գրքոյկիս գինը թէպէտեւ 25 սէնթ է, սակայն իրստ գնահատելի է ձեր նուէրները, զորոնք պէտք է զրկուին Սիւրեայէն ու Եւրոպայէն՝ Գաղթականաց Գէմբի Երկսեռ Վարժարանի վարչութեան ի Հալէպ, կամ Վեր. Կ. Մ. Քէթնճեանի, իսկ Ամերիկայէն՝ հեղինակին, այսինքն Վեր. Ա. Թ. Պաղտիկեանի, կամ Հայ Աւետ. Եկեղ. Հոգաբարձութեան, ի Պոսթոն:

Ա. Թ. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ

Իշպուհ քիւչիւք էսէրի նէշը էթմէքտէ մադսէ-
տիմ, միլլէթիմին էօքսիւզ չօճուզլարընա տողրու
դալլիմտէ տէրին իշթիրաք վէ մուհապպէթիմի օն-
լարա պիւլպէյան, մէղքիւր էսէրտէն հուսուլա կէ-
լէն հասըլաթը, եէթիմլէր նամընա Հալէստէ «Գաղ-
թականաց» Քէմրտէ, քիւշատ օլունմուշ Երկսեռ
Վարժարանտա մէվճուտ 220 թալէսլինին թալլիմի-
նէ հասըր էթմէքտիր:

Իմտի սիղ միլլէթտաշլարըմտան րիճա էտէճէք
իտիմ քի մէղքիւր 220 էրմէնի էօքսիւզ ճիկէրփարէ-
լէրիմիղ մէնֆաաթընա թախսիս էտիլէն պու աճիղ
էսէրտէն սաթուն ալարադ, կէրէք էսէրին պէտէլի
վէ կէրէք էօքսիւզլէրիմիղէ եէնի սէնէ հէտիյէսի օ-
լարադ ճէօմէրտ պուլունասընըդ:

Հալպ, Գաղթականաց Քէմրին չօպանը Վեր. Կ.
Մ. Քէթէնճեան վէ հոգաբարձութիւնըն րափօ-
րունտան անկաշտըղընա կէօրէ, մէղքիւր «Երկ-
սեռ Վարժարան» տա մէվճուտ 220 թալէսլէ (աշա-
կերտ) 14 Փարզլը շէհրլէրտէն հիճրէթ իտէրէք կէլ-
միշ վէ աղիմ էլէմ վէ մուղայիդա իլէ շէհիտ օլմուշ
միլլէթտաշլարըմըղըն թէրք էթտիլէրի պադէյէլէր
տիրլէր. օլ շէհրլէր պիր վէճհ ի աթի տիր.
Սարաշ, Այնթապ, Քիլիս, Խարբերդ, Զէյթուն,
Գօնեա, Պիրէճիք, Կարին, Տիգրանակերտ, Կիւմիւշ-
մատէն, Բալու, Հալէսլ, Ուրֆա, Սվադ:
Պու մադսէտէ, հէտիյէլէրինիղի տիրիղ պու-

յուրմայաճաղընըզա էմին վէ սէխավէթփէրվէրլե-
յինիդէ շիւփհէսիդ օլարադ, թավսիյէ էթմէք իսթէ-
րիմ, քի Սիւրիա, վէ էվրօփատաքի միլլէթտաշլա-
րըմը՝ Հալէպտէ Հայ Աւետ. Եկեղեցւոյ Հովիւը
Վեր. Կ. Մ. Քէթէնճիեան եա Հոգաբարձութիւնէ,
վէ Ամէրիգատա օլան միլլէթտաշլարըմը իսէ,
Հայ Աւետարանակ. Եկեղեցւոյ Հովիւը Վեր. Ա. Թ.
Պաղտիկեանա եախօտ Հոգաբարձութիւնէ թագտիմ
վէ իրսալ էտէպիլիւրէր:

Եազընլարտա Բապլ իսթէր իսէ էրմէնիճէ լի-
տանընտա տախի տիկէր պիր էսէր նէշը էթմէք է-
մէլինտէ օլտուղումտան իշպու ուֆաճըք էսէրին
հիւսնի դապուլու մէդքիւր էսէրինտէ նէշընէ ճէ-
սարէթ վէրէճէք տիր:

Ա. Թ. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ,

Հովիւ Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ

ի Պօսթօֆի

Վ Ա Լ Ի Տ Է Մ

Նա^օսըլ վասֆ էտէմ, սէնի վալիտէմ,
Պանա հայաթսըն հէմ նուրը տիտէմ,
Վա^օր մը պիր էֆղալ քի օնա կիտէմ,
Սիւրուրը Փախըմ սէն սին վալիտէմ:

Սէնի սէվմէղտէն, պէնի սէն սէվտին,
Սէնի պիւմէղտէն, պիւտին վէ սէվտին,
Կէօղիւմ կէօրմէղտէն, կէօրտիւն վէ սէվտին,
Գալպիւմտէ սին սէն, գալպի վալիտէմ:

Թէհլիքէ, տէրտաէ, սատըգ գալըրսըն,
Աղուշը սըտգա պէնի ալըրսըն,
Աղըր, աճըտա Փարզըն թանըրսըն.
Նէ՛ աղիդ սին սէն, չէֆիդ վալիտէմ:

Նէ իսիւմ վէրսէմ օ տէյիլ իսմին.
Սիւմ և գէրը իլէ գափլասամ ճիւմին
Թագտիր էտէմէմ, պուլամամ միսլին,
Զի գըյմէթ սին սէն ճանըմ վալիտէմ:

Լէպլ ու տիհանըմ «ինսան սըն» տէսէ,
Էֆղալ սըն օնտան ալան հէր քէսէ,
Սանա աաիւման շան սըֆէթ վէրսէ,
Լալըգսըն հէր տէմ, շանլը վաղիտէմ:

«Ալլահ» տէյիլ սին հաշա՛, պիլիբիմ,
Բուհտա տէյիլսին պուհտա տիլիլիբիմ,
Սանա ինսան մը՞, մէլէք մի՞ տէրիմ,
Շալանը մէտսին էրէֆ վալիտէմ:

Գալպին վար էվլէթ նէ սաֆի, իւմման,
Գապզ հիչ էտէմէզ, գէմին ու գէման,
Գեաշքի բուհունա զարդ օլսամ հէման,
Անկլարտըմ սէնի օլ տէմ վալիտէմ:

Նէ՞ տիր սէնտէքի պու բուհը աղիմ,
Աթէշ, աֆաթտա սատըգսըն տա՛իմ,
Տիւնեա սարսըլսա Աշքըն տըր գալիմ,
Էսրար էնկիղսին, սըրըմ, վալիտէմ:

Պաղէն կէօրիւբիւմ սերրիշքի պէշէր,
Զիհ, պարան կիպի գաֆթրէլէր տիւշէր,
Պու նէ՞րտէն գալնար, սէյլ կիպի ձօշար,
Գալպինէ կիրսէմ, անկլարտըմ օլ տէմ:

Կիւլէրսին պանա, կէր օլսամ մահդուն,
Պալղըն պաշըմա կէրէրսին պաղուն,
Հէր չի պատտապատ արդ էտիպ արդուն,
Իհմալ էթմէղսին վալիտէմ Փարզըն:

Կէր ասհապ էօրթսէ, գալպ ու տիհանըմ,
Զուլմէթտէ գալսա բուհում, ճիհանըմ,
Տէֆ օլուր էլէմ, քէտէր Փիղանըմ,
Պիւր կէօրսէմ վէճհին, տիլպէր վալիտէմ:

Կեհա շէմս օլուրսուն լէյլիմտէ պանա,
Փէրթէվ սաշարսըն էթրաֆա եանա
Հէմ սալէ խալֆտա փէրուշան ճանա
Նուր պախշ օլուրսուն, թաթլը վալիտէմ:

Կէր պէնի կէօրսէն չըպլադ փէրուշան,
Հէփ վադֆ էտէրսին սէրվէթ, մալ ու շան,
Կէր իճապ էթսէ վէրմէք պանա ճան
Բաղիսին Աննէմ, բուհում, վալիտէմ:

Պիլիբիմ սէնի Եէմէզ Եէտիրիւր,
Հէմ չօդ տէֆալար, կիյմէզ կիյտիրիւր,
Սէնտէ օլմաղսա, պուլուր վէրտիրիւր,
Հասրէթ վար սէնտէ, լալէմուլթ Աննէմ:

Աճ դալըրսըն սէն , սլրադման պէնի աճ ,
Հէմ խասթա օլսամ , պուլուրսուն իլաճ ,
Էլ աչըպ էլէ էթմէգսին միւհթաճ ,
Խալը ու խաղինէմ , խանըմ , վալիտէմ :

Նիչէ սըրատա նարլար իչինտէ ,
Սըգէթ թէճըրիպէ հարըլար իչինտէ ,
Պէնի կէօրտիւքտէ ահ , դարը իչինտէ
Գօչան իմտատա , Մէլէք վալիտէմ :

Պէն պիր եթիմ իմ . ասլըմ էրմէնի ,
Թէրք էթտիմ թօփրադ , վաթան սէրմէտի ,
Հիճըթէ էօմըրիւմտէ իմտատ էրմէտի ,
Պէն սէնի կէօրտիւմ , մէտէտ վալիտէմ :

Տաղլարտան կէչտիմ , օվսյա տիւշտիւմ ,
Գըլլըճտան դաշտըմ , չէօլլէրէ դօշտուճ ,
Մուհաճիր օլուպ դուրպէթտէ շաշտըմ ,
Զիւն սէն եօգիտին օրտա վալիտէմ :

Ուզուն տօլաշտըմ պիթադաթ եօրդուն ,
Գանլէ պօյանմըլ օլարադ պալղըն ,
Ահ չէքտիմ պիրտէն դալարադ արղըն ,
Ղալսլ էթտիլիմտէ սէնի վալիտէմ :

Հիչ էթմէմ ումուր , հէր նէ էթսէմ դալ ,
Կէթիլըմէմ ֆիթուր , էտէմ ճահտ ու սալ
Տէօվլէթ , սամանըմ , սէն ահ լաչէյ սալ
Եթէր քի կէօրէմ , սէնի վալիտէմ ,

Եալընըզ դալսամ , օլուն արգաստաշ ,
Խաչըմը ալսամ խաչըմա եօլտաշ ,
Միհնէթէ տալսամ , տէրտիմէ տէրտաշ ,
Այրըման պէնտէն սատըգ վալիտէմ :

Նէ^օ էտէմ սանա , վալիտէմ սէօյլէ ,
Աչգընա աշըզ , աշըզա սէօյլէ ,
Պէտէլսիզ կէչսէմ ըվամը պէօյլէ
Տէրին սէվկիյէ , լաթիֆ վալիտէմ :

Կէօրէյիմ հուպսուն , հապի'պ , դալպին աչ
Օ դալպտէ մահֆուզ , ճէվհէրին ա'հ , սաչ ,
Թօփլալըպ օրտան , պաշըմա պիր թաճ
Զիքըրինի էտէմ Միրաս , վալիտէմ :

Էօմըրիւմիւ էթսէմ դուրսան եօլունա ,
Էթմէզ մի^օ ըուհուն տուա դուլունա ,
Ճէմ էտիպ պիղի սաղ հէմ սօլունա ,
Լութֆ էթ պէրէքէթ , Լութֆ ուլլահ Աննէմ :

Աչգընա պէտէլ ամաղսըն նիշան
Գիրմէ պիլէմէզ պու բուհը զիշան,
Սէլլ կիպի ազար Փէյզ, նիէմ էֆշան,
Հասրէթքէշ գալպէ, հուպպ տէօք վալիտէմ:

Պանա օլուրտուն էօմրիւմտէ տէլիլ,
Փէթմիւրտէ ճանրմ էթմէզտին մէլիլ,
Մէլիլ գալմաղտըմ, հէմ նէտէ զէլիլ,
Զիւն սէն օլուրտուն Հատիմ, վալիտէմ:

Իսթէմէմ սէնի պիր ան զայլ էթմէք,
Նէզտինտէն սալա ուզաղա կիթմէք,
Նէ՛ պաիթսըզ էօմիւր եիթէրմէք, եիթմէք
Պէնտէ գալ շէֆիզ, բահիմ վալիտէմ:

Կիտէրսէմ էվէ, կէօրմէզսէմ Անա,
Վէրան տըր օրա, զընտան տըր պանա,
Աթուռտան մասնու, Անասըզ խանէ
Թէհիտիր, սօշ տըր, սէնսիզ վալիտէմ:

Պէն մասուլ իքէն, սալլատըն պէնի,
Պիշարէ իքէն գօլլատըն պէնի,
Աչգըն նուրունա եօլլատըն պէնի,
Սէնտէն վազ կէշմէմ, Համիմ վալիտէմ:

Պէն պիր կիւն տէյիլ, հէր կիւն զիքըր էթսէմ,
էօմրիւնիւ պանա էպէտի էթսէմ,
Կէր պու կիւն էօլսէմ, սէմայա կիթսէմ,
Սէն սին, վալիտէմ, օրատա հիսսէմ:

Հիշ միւմքիւն մի՞ տիր ունութմազ սիման,
Հէլալէթ էտա փիւր ճէմալ իման
Հէմ նազլ էթտիյին սիյրէթին սէման
Եաշար էպէտէն գալպիւմտէ հէր տէմ:

Սէօյլէրտին պանա նէ իսէ վաճիպ,
Բալիմին իտի հիքմէթի աճիպ,
Սըտգըն, սալահըն օլարազ նէճիպ,
Զաիլ օլամազ, պէնտէ վալիտէմ:

Հայաթտա օլսան, իրթիհալ էթսէն,
Պուրատա գալսան ինթիզալ էթսէն
Սիւքիւթտէ տուրսան իրթիճալ էթսէն,
Նասիւլիմ սէն սին, Հիսսէմ վալիտէմ:

Կէնճ իքէն սանա ճէլպ օլտուլ իսէ,
Հիւսնիւնէ գալպէն մէզճ օլտուլ իսէ,
Աչգընա պէտէլ աչգ գօտուլ իսէ,
Եինէ այնի իմ, Այնիմ, վալիտէմ:

Թէխայիւլ էթմէմ թասվիրի մէզար,
Բուհում բուհունա հաէր ինթիզար,
Զիքը հաիւլ՝ համրին օլարադ պէնդէր,
Սուրէթին թաշըր բուհում, վալիտէմ:

Սէվէրիմ սէնի, հէմտէ փէտէրիմ,
Փէտէր տիր դանըմ, Փադաթ սէն ճանըմ,
Հէր նէ տէ օլսա, սէնսիդ նիհան ըմ.
Հուզուրուն պանա հայաթ վալիտէմ:

Սէնսիդ պէն Եօդ իմ, գալսիմ փիւր քէտէր,
Գիմսէ սէվմէյօր սէնսիդ է՛յ մատէր,
Սէնսիդ սիրուրում, հէմ նուրում կիտէր,
Պէնտէ գալ Աննէմ, պէնիմ վալիտէմ:

Եաթադտան գալգսամ, կէօրսէմ կէօլէրին,
Սէնտէն իշիթսէմ, հիքմէթ սէօլէրին,
Սէճտէ էթմէյէ էյիւլ տիզլէրին,
Ճէննէթ հաէրտին պէյթիմ, վալիտէմ:

Շիմտի էօքսիւզիդ պարըզ միլլէթէ,
Աճ, Եօդսուլ, հէտէֆէ հմրադ իլլէթէ,
Անասըզ էվլատ մարուզ զիլլէթէ,
Գըլամ հաիւլ կէլ, բուհը վալիտէմ:

«Միլլէթտաշարըն սիդէ պադաճադ,
Սէօնմիւշ օճաղը թէքրար Եադաճադ,
Կէր պիդ էօլտիւքսէ չօդլար դալգաճադ,
Օլմալա սիդէ սէվէն վալիտէ»:

Օգոստ. 15, 1923

38505-67

ՀԱՄՏ ԷՕՄՐԻՒ

Քի՞՞մ իմ պէն ետխալիդ հտէրսին զիբը պէնի ,
Թօփրադտան ետփտըղըն ինսանը , շու թէնի ,
Ճիհանըն խաղնէսին պիղլէրէ աչարսըն ,
Նալայըդ եա լայըդ տէմէյիպ սաչարսըն ,
Սէն սէօյլէ դալպիմէ «Համտ էօմրին» եա Բապպըմ :

Պէն պէնի պիլիբսէմ թիւրապտան թիւրապըմ ,
Շաչարըմ , կէօրիւրիւմ , պիւնեհէմտէ սէն Բապպըմ .
Իշլէրսին պէնտէ սէն Իմիւնլէ , շանընլա ,
Հէմ միւճրիւմ դալպիմի փաքլէրսին դանընա ,
Քէլամ վէր տիլիմէ , «Համտ էօմրին» սէօյլէսին :

Շու շէտիտ Փուրթունա , պօրատան կէչէրէք ,
«Մարա»նըն սույունտան , սիմուտան իչէրէք ,
Գապիլ մի՞ հիչ սէնսիդ , եաչամադ ինսանա ,
Մարաղլար , ահ , դարըլար , սալըլըր հէր եանա ,
Պու հալտէ արհանըմ «Համտընը» մէտհ էթսին :

Նաախարիմ օլսատա , կեահ ըուչէն , կեահ նաչան ,
կեահ մազհար իգպալա , կեահ մաղըուգ փէրուչան ,
Կէր խապար հօմըիւմէ հիսսէի թալէհիմ ,
Կէր էքտար ու մէսար օլուրսա գատէհիմ ,
Թէչէքըիւր հօմըիւնտէ պէօյիւյէմ անպէան :

Պաղէնտէ կէօրիւրսէմ սաիրլէր շէն , մէսըուր ,
Հէմ մասուն հիւղիւնտէն , էլէմլէր հէփ մէսթուր ,
Լէիւլ համտ վէլմինէ նաիկահէն պիր թէննուր .
Եէթիչիր իմտատա պախշ էտէր զիյա , նուր ,
Կէօղլէրիմ թէնվիրլէ « Համտ » էթմէք էօյրէտիր :

Թէճըիւպէմ չօղ օլսա , ճիհատըմ հէմ արթսա ,
Կէր միհնէթ պուլութու ճիհանըմ գարարթսա ,
Գողգոթա խաչլարը տիհանըմ գափաթսա ,
Հէմ հէր կիւն հօմըիւմէ եէնի խաչ տա արթսա ,
Եինէտէ կէօրիւրիւմ « Համտ հօմըիւ » պու խաչտա :

Համտ էտէն պիր ճանտա գարանլըգ պուլունմաղ ,
Զուլմ , զուլմէթ գափլասա , իմանը գալ օլմաղ ,
Խէլասըն ճէլալը գալպլէրտէն ալընմաղ ,
Զիւն աթէչ Փուրունու նաֆիրլէ հիչ եանմաղ ,
Աթէչտէն տիլլէրլէ « Համտ » էտէն նէ՛ մութլու :

Շու կէչէն սէնէտէ սէն պէնի գալըրտըն ,
Իլլէթտէն վէ մէվլթտէն գատէրիմ ալըրտըն ,
Նէչէլէր աճ իքէն , պէն աճը տօյուրտուն ,
Զօղ ճանլար միւհթաճքէն սէն ինամ պուլուրտուն .
Համտ էթմէք սէղա տըր , եա Բահիմ , Ալլահըմ :

Օթուրուպ տիւշիւնտիւմ , շու հօմըիւմ լալըգ մը՞ ,
Պու գատար էլթաֆա , հալաթըմ Փաիգ մի՞ ,
Հէմ թէվպէ էթմէքսիլ , ալարագ շանընը ,
Թալըրըմ իսմինի , միւհըրիւնիւ գանընը ,
Սէն փաքլէ , փաք տիլլէ սէնի մէտհ էտէյիմ :

Իչինտէ օլտուղում շու վասի տիյարա ,
Եօգսուլլուգչ , իհթիյաճ պարըլա եէթիչտիմ ,
Էսֆէլտէն չըգարտըն պէնի պու տիյարա ,
Թէչէքըիւր կիւնիւնտէ սանա նէ էտէչտիմ
Եա Բապըմ , իհսան էթ , եէնի գալպ դուլունա :

Հանի՞ չօլ մուհիպալլէր , պիղիմլէ օլանլար ,
Թէչէքըիւր հիսսիլլէ գալպլէրի տօլանլար ,
Պիլ պուրտա դէմինտէ , օնլարտա սէմատա .
Պու կիւնիւն համտընը էթմէյէ ամէտէ
Տիքէնսիլ վէ խաչսըղ , ճէլալըն թաճըլա :

Պէն չօգճա սէօյլէրիմ , տինկլէրիմ սէնի աղ ,
Սէնտէն չօգ ալըրըմ , վէրմէքտէն էթմէմ հազզ ,
Պաշղալար իւսթիւնտէ կէօրիւրիւմ չօգ խաթա ,
Հէմ հայաթ եօլունու տէյիշիպ էմ վաթա ,
Նաֆիլէ համտ էթմէք նէ՝ միւտհիշ եա իրլտա :

Սէնի չօգ սէվէրտիմ եօղսուլ հէմ Փադիր՝քէն
Խաչընը թաշըրտըմ եօրղուն հէմ հադիր՝քէն
Թիւրքիա դըլըճը ճանըմտան կէչէր՝քէն
Գան , դըթալ իշինտէ եօլունու սէչէր՝քէն
Պէն շիմտի պուրատա «համտ էօմրիւն» ունութտում

Շիմտի պու Ղուրպէթտէ շէն Ամէ-րիդատա ,
Տօլաշըր իշլէրիմ , տիւքքեան Փապրիդատա ,
Թէրք իթտիմ ահտըմը , դայպ էթտիմ եօլումու ,
Տօյտուդատ ուութտում , սաղըմը սօլումու ,
Պու հալտէ նառը՞լ համտ էտէյիմ Բապպ սանա :

Հէր եանըմ պարիտ տիր , տըշարըմ , իշէրիմ ,
Ճիւմանի էֆքեարլէ եէրիմ հէմ իշէրիմ ,
Է՛յ Բահիմ իւր Բահման պու հալտէ դալըրսամ ,
Էնճամ օլ էպէտի իլամը ալըրսամ ,
Նէ՞ Փալտէ պու հալտէ համտ էթմէք սէն Զաթա :

Պէնի պու տիյարա նէ՞ իւչիւն կէթիրտին ,
Թիւրքլէրին խըշմընը սօնունա եէթիրտին ,
Օրատա վադատ էօլիւրտիւ ճէսէտիմ ,
Վէ լաքին կիւնահա արթարտը հասէտիմ .
Էտէրէք «Համտ» սանա աթէշէր իշինտէ :

Աղղըմը էվլէլճէ քէլամա աշարտըմ ,
Պէշարէթ քէլամըն հէր եանա սաշարտըմ ,
Շիմտիտէ պուրատա օլ-էշիլ տօլարլար ,
Տիլիմի պաղլարլար , դալպիմի եօլարլար ,
Էտէմէմ ճիտտէն «Համտ» սէն լայըդ Բապպըմա :

Էլլէրիմ էվլէլճէ կիրէրտի քիսէմէ ,
Պիր մանկըրտա չըգսա օրատան հիսսէմէ ,
Վէրիւրտիմ սիրւրլա Բապպըմըն իշինէ
Գալանլար կիտէճէք թիւրքլէրին տիշինէ
Տէյէրէք աշարտըմ , համտ իլէ քէսէմի :

Այաղըմ օրատա պէյթինէ դօշարտը ,
Կիրակի կիւնլէրի սիրուրում ճօշարտը ,
Մուվիսի , վէ տէնսի օլմայան տիյարտա ,
Կէնճ դըղլար , օղլանլար հէր լէյլ ունիհարտա ,
Էրքէնճէ դալդարադ համտ նաղմէ սէօյլէրտի :

Օրատա ճիւղէսի սէօյլէրտի պիր լիսան,
Սէր ափա տօլարտը դալմընլա քի լիսան,
Էպէրի, էքպէրի քէյֆ իլէ կիտէրտի
Եէք ալալ պէյթինտէ թէրէննիւմ էտէրտի,
Հանր՞ օ միւպարէք էյամը համտըմըզ:

Իսմիմիլ ճիսմիմիլ դանընլա փաք իտի,
Եէնիլէն գուրունան, գուսուրսուզ, հագդ իտի,
Շիմտիտէ նէչէլէր սօն մօտա օլարադ,
Սմարթըզ գուլլապըն պօյնունա տագարադ,
Ախտըզը տօլար չիւն ճանտան «համտ» էտէրլէր:

Օրատա տօլարտը էրքէլէր դարըլար,
Իխթիյար վէ կէնճլէր, չօճուզլար սապիլէր,
Պուրատա հէր պիրի ալըլար, դայըլար,
Փարայա, լիսան, մօտայա թապիլէր,
Թէչէքքիւր կիւնիւնտէ պէօյլէ համտ էտէրլէր:

Պու տէյիլ պէս տէրտլէր, թէչէքքիւր կիւնիւնտէ,
Կէր աշտըմ եարամըզ մէզպահըն էօնիւնտէ,
Նէ՛ պէտպախթ միլլէթիլ, փէրուչան, մուհաճիլ,
Փէյ տէր փէյ դալպլէրտէ էտիյօր թէհաճիլ,
Ույանտըր պիղլէրի համտընա եա Բահիմ:

Գալմըմըզ տաղըմըշ տիւնեայա չար եանա,
Էօքսիւզլէր վէ տուլար օլմուշլար պարճանա,
Անալար էլ աշար աղեարա, խարնանա,
Պիլ պուրատա տալմըշ՝քէն քէյֆ, սիրուր ու շանա,
Սէզա մը՞ պու հալտէ համտ էթմէք Բապալ սանա:

Շիմտիքի էօմըիւմիւզ ինտ ուլլահ մէզա մը՞
Պու հալտէ համտ էթմէք վէֆա մը՞, ճէզա մը՞,
Նալալըզ էքէն պիլ ալըպտա չօք րահմէթ,
Էօքսիւզ հէմ տուլ իւչիւն չէքմէմէք հիչ զահմէթ,
Գըլմէթլի էտէրմի ամէլիլ համտըմըզ:

Իւզն Ուլլահ խօշլանըր օննին համտ սէտանտան,
Գալպինէ Բահեատըր, հագդ էտէր նիտանտան,
Սէն աշըպ տիհանըն, լէպպին համտ էտինճէ,
Քէլամըն սէմալի թախթընա կիտինճէ,
Մէրգուպ տըր համտնաղմէն ինտ Ուլլահ վէլ ինսան:

Պու մը՞ տըր հիսապըն վէրտիյին Ալլահա,
Զօք ալտըն քէնտինտէն եիւզիւն եօք սալահա,
«Զահմէթտիր վէրմէքլիք, ալմադլըզտըր սէվապ»
Տէյէրէք ալտանմա, սանմաքի պու ճէվապ
Լալըզ տըր համտ էտէն էօլիւմսիւզ պիր ճանա:

Տուրալըմ, տօթլարըմ, էտէլիմ պիր հիսապ,
էօմրիւմիւզ իչինտէ նէ՞ էթտիք ինթիսապ,
Ալլահտան էյլէտիք չօդ նիմէթ իքթիսապ,
Պուստա մուզապիլ խաթամըզ պիհիսապ,
Վէրէրէք էօքսիւզէ համտ էթմէք տիր վաճիպ:

Նոյ. 29, 1923

Թէշէֆֆիւք կիւնիւ միւնասէպէթի իլէ քահրիբ
էտիլմիշ տիր:

Վ Է Ր Գ Ո Ւ Լ Ո Ւ Մ Ա

Եօզարտան պիր սէտա տէրուստան պիր ավազ,
Զամիրտէն պիր նիտա պիրուստէն պիր նիյազ,
Ալլահըն սէօյլէյօր, Փուզարա աղլայօր,
Տինկէսէն էյ ճանըմ, Փիզանտըր հէր Էանըմ,
Բապլըն տըր պույուրուր «Վէր պէնիմ Գուլումա»:

Ալմադտա աճէլսին, վէրմէքտէն թաճիզսին
Պաշգալար պիլմէզ'քէն սէն, սանա աղիզսին,
Էթրաֆտա նիչէ աճ, պիհիսապ լաիլաճ,
Էօքսիւզէր վար իքէն նար, հարրլէ Էանարզէն,
Աճէլէ էյլէյիպ վէր պիսուշ գուլումա:

Նէ՞ գատար պէրէքէթ չօդ ալտըն, պօլ, դանի,
Այաղըն վէրմէզսէն, դալանլար պօշ, Փանի.
Ռենութմա պիր դէման, սէֆիլի, Փիզանի,
Ահաընա սատըզ օլ, էթտիլին վատ հանի՞,
Տէր խին Բապլ վէրսէ, վէրիւտիմ աճ գուլա:

Նէ՞ վար քի արմատըն, պօլլուղա տարմատըն,
Պիր հասկսէ կէր օլսա, եօգսուլա սարմատըն,
Չօգ ալտըն, չօգ եհտին, պու պանա տէր իտին,
Գէյֆէ քտիպ տուրուր՝ քէն, փիւրիսէնտան սիւրիւրքէն
Աճլարը կէօրմէտին, վէրմէտին գուլուժա:

Ունուլթմա աթէշի, եհս մաթէմ դարայը,
Սէֆալէթ ֆիրաշըն աշտըղը եարայը,
Եհթիմի պիր տիւշիւն եօգ անա, պապասը,
Եհմէյէ, կիյմէյէ, եօգ սէնթի փարասը,
Պու կիւն վէր գուլուժա, չէն էթմէք սըրասը:

Յիսուսա պազ նէ՞ տէյօր, քէլամը տըր սանա,
«Մատէմ էթտին պունա, էթմիշ օլտուն պանա,
Պու էմրի եափանա, էօլիւմսիւղ հէր ճանա,
Միւքեաֆաթ վար հէր հալ, սաղտաքի «գօյունա»
Սօլտաքի «քէշիլէր» օլմա, վէր գուլուժա:

Ալլահըն վէ վէլին պիղլէրէ էմր էտէր,
Չօգ ալըպ վէրմէյէն գուլունա սէյր էտէր,
Կէօղ եաշը կէօրիւպտէ, սիւմէյէն էլլէրէ
Աղլայան կէօրիւպտէ, լալ օլան տիլլէրէ,
Հիւմիլէթ իլէ տէր, գուլուժ, վէր գուլուժա:

Պէն վէրտիմ հայաթըն, սէրվէթին, ճիսմինի,
Աղղըմլա վազ էթտիմ, չաղըրտըմ իսմինի,
Պէնիմ տիր էօքսիւղլէր, հէմ սէնտէ պէնիմսին,
Հէփ ֆազիր ֆուգարա վէ սէնտէ թէնիմսին,
Իմտի վէր սագլամա, փէրուշան գուլուժա:

Նէ իւշիւն վէրմէգսին պիլիրիմ սըրընը,
Էրսիլէր տէյէրէք սագլարսըն բըզգընը,
Տիւշիւն սէն էվլատըմ աշարըմ դափուլու,
Պէն պօղար եափարըմ, երգըմը՝ եափուլու,
Հիշ չիւփհէ էթմէյիպ վէր պէնիմ գուլուժա:

Ինայէթ պէն տէօքտիւմ, պէն սէնի չաղըրտըմ,
Էօգսուլլար եանընտան հէմ սէնի ալըրտըմ,
Պիր տէյիլ, չօգ տէֆա քէլամըմ տուլուրտուժ,
Միւրասըմ, մազսէտիւմ իլհամլէ պուլուրտուժ,
Վէր պէնտէն ալտըղըն, աղլայան գուլուժա:

Գուվվէթիմ, հագղըմ վար վէրտիլիմ արմաղա,
Էօրթտիլիւմ դափուլու պէթէքրար աշմաղա,
Զուլանա աշմաղսան, դափուլու դափարըմ,
Կէր զէնկին օլսանտա, ֆուգարա եափարըմ,
Վէր պէնտէն ալտըղըն սըղլայան գուլուժա:

Սանժա քի էթտիլին կէօրմէղլէր կէօղլէրիմ ,
Բէտտ էթտին նասիհատ փէյղամըմ , սէօղլէրիմ ,
Սապր էտիպ աղտահա ամէլին կէօղլէրիմ
Թէվպէ էթ , սէչ սանա , Էօլլարըմ , իղլէրիմ ,
Վէր պէնտէն ալտըղըն սըղլայան գուլումա :

Սէն էթմէ թէֆաիլըր կիյտիլին լիպասա ,
Սէյր էյլէ էօքսիւղէ , իւրեանա , իւնասա ,
Վէր սէնտէն , քիսէնտէն , էլինտէ տարալսա ,
Զիւն վէրմէղ կէղլէրսէն , Փաղլասըն սաղլարսան ,
Էնճամ պէն ալըրըմ , վէր սէֆիլ գուլումա :

Էմէրլէր սարֆ էտիպ՝ Էափտըղըն հէր լօղմա ,
Զիդըյմէթ օլամաղ , աղղընա հիչ սօղմա ,
Խալալ էթ պիր քէրէ չօգ չըսլաղ , միւհթաճլար ,
Էրմէնի էօքսիւղլէր , գարըլար վէ աճլար ,
Սօղմա օլ լօղմայը վէրմէղտէն գուլումա :

Պէն վէրտիմ պունլարը քի սէն տէ վէրէսին ,
Խանէնի , սօֆրանը միւհթաճա սէրէսին ,
Սաղ էլին ալտըղտա , սօլունու աչասըն ,
Սէֆիլլէր կէօրտիւքտէ նիմէթիմ սաչասըն ,
Էմրիմի տինլէյիպ՝ վէր էօքսիւղ գուլումա :

Նէ՞ էթտի չօլ զէնկին վէրմէյիպ Ղաղարա ,
Ալտըմը՞ պէրապէր սէրվէթին մէզարա ,
Սրրահամ ալտըղտա Ղաղարը աղուչա ,
Քէնտինի աթաըլար ճէհէննէմ գօղուչա ,
Իպրէթ ալ զէնկինտէն , վէր էօքսիւղ գուլումա :

Դեկտ. 2, 1923
Ոսկեղէն կիրակիի առքիւ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653126

ԳԻՆ 25 ՍԷՆԹ